

EENIGE AANVULLINGEN OP „EEN EN ANDER
BETREFFENDE DEN GROEI VAN JONGE LARIKS
OPSTANDEN (JAP. LARIKS)“

(Ned. Boschbouw Tijdschrift, 18e jaargang no. 4 (April 1946) pag. 76—83)

door
Dr J. F. KOOLS

1. In een door mij uit het Japansch in het Nederlandsch vertaald, in 1936 ter gelegenheid van het 50 jarig bestaan van het Japansche Boschwezen uitgegeven gedenkboek, bestaande uit circa 900 fraaie foto's, ieder met toelichtenden Japanschen tekst, staat over Japansche Larix (Japansch : Karamatsu) het volgende vermeld :

a) *Blz. 61.* Larix bosch, op 1540 m boven zee, bestaande uit : Larix 79%, Abies (sp. dv.) 1%, Salix (sp. dv.) 7%, Betula (sp. dv.) 8%, andere soorten 5%. Leeftijd (in 1936) 50—150 jaar. Gemiddelde hoogte (in 1936) 22 m. Houtmassa p. ha (in 1936) 264 m³. Ligging : Midden Honshu, Nagano prefectuur, ongeveer 36° N.Br. 138° O.L.

b) *Blz. 65.* Larix oerbosch van meer dan 250 jaar oud op een zeer aan wind blootgestelde Oosthelling, in het hooggebergte. Zeer ijle stand hoogte 25 m. Massa niet opgegeven.

Midden Honshu, Nagano prefectuur, ongeveer 36° N.B. 138° O.L.

c.) *Blz. 102.* Larix cultuur (aanleg 1901) uit het 3400 ha groote Larix-cultuurcomplex op steilen vulkanischen grond op den berg Iwateyama (Noord Honshu 40° N.B. 141° O.L.) op 2040 m boven zeehoogte. In 1936 toonde deze toen 35 jaar oude cultuur het volgende beeld : gemiddelde hoogte 15 m, gemiddelde borsthoogte middellijn 22 cm, stamtal p. ha 510, houtmassa p. ha 150 m³, Noord-Oost Honshu, prefectuur Iwate (40° N.B. 140° O.L.).

d) *Blz. 103.* Larix cultuur, (aanleg ± 1851), 1100 m boven zee, op uit andesiet verweerden rooden grond, op glooiende hellingen. In 1936 toonde deze toen 85 jaar oude cultuur het volgende beeld : houtmassa p. ha 350 m³, gemiddelde borsthoogte 18—20 m. Midden Honshu prefectuur Nagano (ongeveer 36° N.B. 138° O.L.).

e) *Blz. 104.* Twee foto's.

De bovenste foto geeft een Larix cultuur van 1892, in 1919 onderplant met Chamaecyparis obtusa op 980 m boven zeehoogte, op vlakken grond, snel uitedrogend grof zand met lapilli, in Midden Honshu, prefectuur Nagano (ongeveer 36° N.B. 138° O.L.).

In 1936 toonde deze toen 44 jaar oude cultuur het volgende beeld :

Larix : borsthoogte middellijn 30 cm, hoogte circa 15 m, stamtal p. ha 200, massa niet vermeld.

Chamaecyparis : borsthoogte middellijn circa 8 cm, stamtal p. ha 2500.

De onderste foto geeft een Larix cultuur van 1897, op 1000 m boven zeehoogte op uit andesiet ontstane humeuze leemigen grond, zwak hellend gelegen in Midden Honshu, prefectuur Gumma (ongeveer 37° N.B. 139° O.L.).

Deze cultuur is in 1973 onderplant met een niet nader gespecificeerde Abies sp.

In 1936 toonde de toen 39 jaar oude Larix cultuur het volgende beeld :
Larix : borsthoogtemiddellijn 18 cm, hooimhoogte 14 m, stamtaal p. ha 600 boomen.

Abies : hoogte 1 m, stamtaal p. ha 2500 boomen.

f) Blz. 262. Larixbosch voor zaadwinning, groot 23 ha, totaal 540 boomen, leeftijd 40—120 jaar, gemiddelde hoogte 18 m, gemiddelde borsthoogte middellijn 34 cm. Midden Honshu, prefectuur Gumna (ongeveer 37° N.B. 139° O.L.)

g) Blz. 314. Foto van massale kevervraat aan een jonge Larix. Noord West Honshu, prefectuur Akita (ongeveer 40° N.B. 140° 30' O.L.). Vermeld wordt de bestrijding door den natuurlijken vijand, naar de foto op blz. 320 te oordeelen : een roofwesp.

h) Blz. 340. Larix dunningsproefperk op den Asama Yama, Midden Honshu, prefectuur Nagano (ongeveer 36° 30' N.B. 138° 30' O.L.). Het onderzoek begon in dit perk in 1903, het is het oudste Larix proefperk. Verdere gegevens worden helaas niet vermeld. De foto opname (zonder naalden) toont een zeer fraai bosch van vrijwel kaarsrechte Larix, waaruit echter helaas alleen is af te leiden dat het vlak terrein is en dat het bosch goed gesloten is.

2. Eenige opmerkingen.

a) Uit het hierboven aangehaalde Japansche werk blijkt, dat in Japan de Larix van nature voornamelijk op een kleine oppervlakte in het hooggebergte boven 1000 m in Midden Honshu voorkomt ($\pm 36^\circ$ N.B. $\pm 139^\circ$ O.L.) en, behalve aldaar, alleen in Noord Honshu ($\pm 40^\circ$ N.B. $\pm 141^\circ$ O.L.) als bosch is aangeplant.

Op geen van beide plaatsen beslaan de Larix culturen, in verhouding tot de totale boschoppervlakte (totaal ± 19 millioen ha, waarvan ± 7 millioen ha staatsbosch, ± 1 millioen ha Keizerlijk Domein, ± 11 millioen ha overige), een groot oppervlakte.

b) Het eiland Honshu, door Tutein Nolthenius vermeld als herkomstland der Chaamsche Larix, wordt door de Japanners meestal Honshu genoemd. Het is het grootste der 4 hoofdeilanden van het eigenlijke Japan, en strekt zich uit van Straat Shimonoseki (34° N.B. 130° O.L.) in het zuiden tot Straat Tsugaru ($41^\circ 45'$ N.B. 141° O.L.) in het Noorden.

c) Het hierboven aangehaalde Japansche jubileumwerk (met Nederlandse vertaling) is aanwezig op „Hinkeloord” te Wageningen bij Prof. Dr J. H. Becking, aldaar.

d) In een ander Japansch boek (De flora van Oost-Azië door Prof Nakai) staat over de verspreiding der diverse Oost Aziatische Larix soorten het volgende :

Soort	Opgegeven gebied
Larix Kämpferi (= Japansche Larix)	Midden Honshu (Japan)
Larix dahurica	Manchuria, Maritime provincie
Larix kurlensis	Maritime provincie, Sachalin, Kurilen
Larix olgensis	Manchuria, N. en Midden Korea
Larix Potanini	Noord China
Larix Principis Ruprechtii	Noord China, Manchuria

Ook hieruit blijkt het kleine verspreidingsgebied van den Japanschen Larix.